

TEMA

OKTOBER 2009 #08

MAGASINET

SCENELIV

SANG • DANS • TEATER • FILM / UDGIVET AF DANSK SKUESPILLERFORBUND

NEDSKÆRING FÅR KONSEKVENSER

TEMA OM TEATERBESPARELSERNE I FINANSLOVSFORSLAGET

ARBEJDS- OG STUDIEREJSELEGATER TIL SKUESPILLERE, OPERASANGERE, DANSERE, MUSICALPERFORMERE OG KOREOGRAFER

Dansk Skuespillerforbunds bestyrelse anvender igen i år en del af rettighedsmidlerne til legater. Der uddeles:

3 legater á kr. 40.000,- til skuespillere.

3 legater á kr. 40.000,- til operasangere.

2 legater á kr. 40.000,- til dansere.

3 legater á kr. 40.000,- til musicalperformere

2 legater á kr. 40.000,- til koreografer.

Medlemmer af DSF kan søge om legaterne.

Legatansøgningen skal indeholde en beskrivelse af formålet med rejsen eller indholdet af uddannelsen, samt et budget og CV. Det bør fremgå tydeligt, hvilket af legaterne, man søger.

Ansøgninger til koreograflegatet skal – udover det herover nævnte – indeholde en beskrivelse af

den koreografiske arbejdsproces, man ønsker at anvende legatet til, samt et kort resumé af tidligere koreografier.

Legaterne kan ikke anvendes til produktionsstøtte.

Ansøgningerne behandles fortroligt af medlemmer fra de respektive fagudvalg og af medlemmer fra bestyrelsen.

For at komme i betragtning skal ansøgningen i 4 eksemplarer (samlet & hæftet) være forbundet i hænde SENEST FREDAG DEN 6. NOVEMBER 2009.

Ansøgningen sendes til:

Dansk Skuespillerforbund,
Sankt Knuds Vej 26, 1
903 Frederiksberg C.

Att.: Karin Krøyer Iwersen

Der kan forventes svar på ansøgningen inden jul.

OBS. Legaterne beskattes efter de gældende regler.

**Du er næppe forberedt på,
at det kan gå galt.
Men din formand er**

Vi ved ikke, hvad der sker om lidt. Heldigvis. Men vi kan alle komme til skade eller blive syge. De fleste skubber det fra sig. Men ikke din formand. Hun har sørget for, at din pension også har PFA Helbredssikring. Det betyder hurtig behandling. Hos speciallæge og på hospital. Det er blandt andet det, vi mener, når vi siger, at pension ikke kun er noget, der venter forude. Det er også hjælp nu og her. Men hvorfor bekymre sig om det nu? Tag for dig af livet. Nyd det. Brug det.

På pfa.dk kan du læse mere om, hvordan PFA Helbredssikring dækker dig

Brug livet!

PFA
PENSION

SCENELIV

SCENELIV udgives af Dansk Skuespillerforbund og udkommer 10 gange årligt. Oplag: 3300 eks. - Abonnement: 425 kr. p.a.

MAGASINET SCENELIV

Dansk Skuespillerforbund, Sankt Knuds Vej 26, 1903 Frederiksberg C.
Telefon: 33 24 22 00
Fax: 33 24 81 59, man.-fre. 9-12 og 13-15.
dsf@skuespillerforbundet.dk
www.skuespillerforbundet.dk

Artikler, læserbreve o.lign. sendes til:
pmm@skuespillerforbundet.dk
Redaktion: Pia Møller Munksgaard, Katja Holm (ansv.).
Tryk: KLF Grafisk Hus. Grafisk design: bilgrav-bilgrav.

ANNONCEPRISER OG FORMATER (b x h)

Helside annonce	(170 x 270)	kr. 9.000
2/3 side annonce	(170 x 192)	kr. 6.000
1/2 side annonce	(170 x 133)	kr. 5.000
Top-annonce	(170 x 60)	kr. 2.000
VISITKORT-annonce	(112 x 30)	kr. 600
Medlemsannoncer	(112 x 30)	kr. 300

Annoncemateriale skal afleveres reproklart, digitalt på CD eller mail i pdf-format. Alle priser tillægges moms og evt. farvetillæg.
Særlige annonceønsker: Kontakt Tine Fangel
tlf. 33 24 22 00

Særlige annonceønsker:
Kontakt Tine Fangel - tlf. 33 24 22 00

DSF'S BESTYRELSE 2008/09

Katja Holm (formand), Laura Bro, Julie Carlsen, Peder Dahlgard, Christian Damsgaard, Mette Frank (suppleant), Rasmus Hammerich, Lars Huniche (orlov), Ole Jacobsen (suppleant), Laura Kold, Lars Lippert, Johannes Mannov, Hassan Preisler, Ina-Miriam Rosenbaum, Jacob Stage, Pernille Sørensen

DSF'S SEKRETARIAT

Formand: Katja Holm
Direktør: Mikael Waldorff
Kommunikationschef: Pia Møller Munksgaard
Bogholder: Lis Jespersen,
Regnskabsfører: Heidi Holm Madsen
Juridiske konsulenter: Maj Hagstrøm og Nanna Klingsholm
Forbundsjurister: Berit Lassen og Magnus Homann Poulsen
Socialkonsulent: Nanna Møller,
It-manager: Sengül Kaya
Kursus- og Legatsekretær: Karin Iwersen
Sekretær for formand og direktør: Tine Fangel
Omstilling/Sekretær: Hanne Arlund

FILMEX' SEKRETARIAT

Sven Kromann-Rasmussen, Jette Rydder og Kristine Staffeldt

STORMLØB MOD SCENEKUNSTEN

Det forholder sig således med det at skrive en leder. Jo værre det går, jo mere er der at skrive om. Og mit problem med denne leder bliver at begrænse mig - både i ord og vrede.

Som formand blev jeg dybt indigneret og vred, da jeg læste det kommende finanslovsforslag.

Det lægger op til besparelser på egnsteaterområdet, de små storbyteatre og Københavns Teater. De befinder sig nemlig under begrebet erhvervsstøtteordninger, som i alle ministerier er blevet underlagt besparelser. Dette sker for til stadighed at finansiere det skattestop, som regeringen i sin tid gik til valg på, og som den stædigt holder fast i, på trods af finanskrisen, nedslidte hospitaler og skoler og forringet ældrepleje.

Oven i købet har Kunstrådet set sig nødsaget til at lukke den meget populære Huskünstlerordning, da der ikke er afsat penge til den på næste års finanslov. En succesfuld ordning hvor kunstnere kan komme ud på skoler og i institutioner og undervise elever. En rigtig lille solstrålehistorie. Så nu lukkes den.

Det er naturligvis klart, at det har vakt stor undren og vrede i teaterkredse og i Dansk Skuespillerforbund. Specielt fordi de midler, der skal spares, er forholdsvis små i den store sammenhæng, men vil have alvorlige konsekvenser for teaterlivet.

Endvidere undrer det mig meget, at regeringen vil spare et sted, som netop giver penge tilbage til samfundet. Eksempelvis giver de københavnske teatre 3 gange deres støttekroner igen i form af omsætning i resten af samfundet – transport, cafe- og restaurantbesøg for blot at nævne nogle af de afledte effekter af teater. Og når regeringen i denne finanskrisetid gør diverse krumspring for at få os til at bruge flere penge, er det mig en gåde, hvordan de tør satse på besparelser et sted, hvor folk netop bruger penge. Det hænger ikke sammen.

Det koster penge at lave kunst. Men det giver pengene tilbage. Det kom også frem for nylig i en endnu ikke udgivet undersøgelse fra CBS. Oplevelsesøkonomien er en uundværlig del af samfundet.

Modargumenter er der nok af: Kulturministeren mener at vi kun skal forholde os til næste års finanslov. Og klappe hesten. Men hvorfor i alverden står der så i finanslovsforslaget, at det er en besparelse, der strækker sig over seks år? En tastefejl? Næppe.

Jeg har også fået at vide af kulturordførere, at der aldrig er givet så mange penge til teatrene som nu. Jeg kunne jo være fræk at sige, at dette vel gælder alle områder. Alting stiger jo. Og ja, hvis man sammenligner med, hvad teatrene fik i 80'erne, ja så er tilskuddet sikkert steget. Og i 1950 kostede en biografbillet 75 øre. Hvad i alverden skal jeg bruge det argument til?

Selv Scenekunstudvalget under Statens Kunstråd råber nu i utvetydige vendinger op om, at der er alt for få penge til den scenekunst, som udvalget støtter – og som ikke har andre eksistensmuligheder.

Det virker som et stormløb mod kunsten på længere sigt: Klar jer selv, eller luk. Er dette bare begyndelsen? Det kunne jeg frygte.

Nu kan det indimellem være således at når verden ser sort og grå ud, mister man indimellem modet. Ikke jeg. "It ain't over 'til the fat lady sings". * ■

Katja Holm
Formand for Dansk Skuespillerforbund

*Talemåden refererer til Richard Wagners opera 'Niebelungens Ring', den sidste del, hvor 'the fat lady' valkyrien Brünhilde synger sin arie på næsten ti minutter og markerer slutningen på operaen. Kilde: Wikipedia.

Huskunstnerordningen giver børnene mulighed for at arbejde med sig selv - og lærerne en chance for at se børnene på en anden måde, mener skuespiller Basse Dam, der her er på teaterarbejde i en institution.

BØRN TABER PÅ LUKNING AF HUSKUNSTNERORDNING

DEN SUCCESFULDE HUSKUNSTNERORDNING, SOM HAR STØTTET FORLØB MED PROFESSIONELLE KUNSTNERE I SKOLER OG INSTITUTIONER, BLIVER IKKE FORLÆNGET. TABERNE BLIVER BØRNENE, MENER BÅDE EN FORSKER OG EN HUSKUNSTNER.

Af Pia Møller Munksgaard, pmm@skuespillerforbundet.dk

Siden 2004 har Kunstrådet haft mulighed for at støtte skoler, institutioner og professionelle kunstnere, der finder sammen om forløb, hvor børnene arbejder med bl.a. teater, musik og dans. Og ifølge evalueringen har det været en kæmpe succes for alle involverede: pædagoger, børn og kunstnere. Alligevel bliver den såkaldte Huskunstnerordning ikke forlænget. Kunstrådet har været nødt til at lukke den, fordi der ikke er afsat penge til initiativet i regeringens finanslovsforslag.

"Det er helt uforståeligt, især fordi kulturministeren jo selv taler om, at der skal mere kunst og kultur ud til børn og unge. Og her får de et møde med professionelle kunstnere", siger skuespiller Basse Dam, der har arbejdet som huskunstner flere gange.

Også Kunstrådet, Dansk Skuespillerforbund, Dansk Musiker Forbund og Dansk Artist Forbund har været ud med skarp kritik af dispositionen.

Mads Haugsted, der er lektor ved Institut for Didaktik ved Danmarks Pædagogiske Universitetsskole i Århus, bekræfter, at udbyttet af drama i folkeskolen er meget stort, og han beklager, at det er det absolut mindste kunstneriske fag i skolesystemet.

Det er veldokumenteret, at netop drama giver eleverne en række vigtige kompetencer. Der er bl.a. lavet en international meta-undersøgelse, der samler resultaterne fra en lang række undersøgelser om emnet.

"Den peger på to ting. Dels får eleverne en unik udtryksfærdighed igennem arbejdet med teater. En færdighed, som de ikke kan erhverve sig på andre måder. Det er vigtigt for dem som mennesker. Jo bedre du kan udtrykke dig, jo bedre kan du leve. Dels er der en række sidegevinster i forhold til andre fag, f.eks. sproglig mangfoldighed – du bliver simpelthen dygtigere

til at bruge sproget", fortæller Mads Haugsted, som også er ærgerlig over, at huskunstnerordningen forsvinder og drama dermed får en endnu mindre plads i skolen.

Skulle ordningen alligevel blive bevaret eller senere genopstå, ønsker han sig dog, at den i højere grad end i dag er rettet mod lærerne og en udveksling af lærernes og kunstneres faglighed.

Skuespiller Basse Dam oplever, at arbejdet med teater giver børnene selvværd og udvider deres måde at se verden på.

"Og så indbefatter mit arbejde også ofte andre fag: matematik, dansk og fremmedsprog måske. Og de lærer empati, for det kræver teater."

Men det vigtigste er, at det giver børnene mulighed for at arbejde med sig selv – og lærerne en chance for at se børnene på en anden måde.

"De får mulighed for at lave noget på deres egne præmisser, noget som er anderledes end det konkrete målbare. Og det kan have stor betydning for nogle børn, som måske ikke er så dygtige i andre fag eller har svært ved at sidde stille. Jeg stødte et sted på en dreng, som ikke var til at styre, men han kunne til gengæld huske alle replikkerne – også de andres. Så han blev sufflør for alle medvirkende, og han var rigtig god til det. Han var pludselig en gevinst – en stjerne. Sådan noget finder du aldrig ud af, hvis du kun laver de ting i folkeskolen, som er konkret målbare", siger Basse Dam. ■

Sceneliv bragte i juni et mini-tema om Huskunstnerordningen.

FASTFRYSNING ER LIG MED NEDSKÆRING

I TEATERBRANCHEN ER DEN BEBUDEDE FASTFRYSNING AF STØTTEN TIL DE KØBENHAVNSKE TEATRE, DE SMÅ STORBYTEATRE OG EGNSTEATRENE BLEVET MØDT MED UNDREN, FRUSTRATION OG NOGET DER MINDER OM CHOK.

Af Jacob Wendt Jensen

■ "Vi er meget kede af finanslovsforslaget, som det ser ud nu, af flere grunde. For det første forstår vi ikke, at teaterstøtten bliver kaldt for erhvervsstøtte, og vi kan ikke få nogen forklaring på, hvorfor det forholder sig sådan. Det har været vigtigt for os at fortælle kulturminister Carina Christensen, at vi på den korte bane ikke forstår de nedskæringer, vi udsættes for, og at vi på den lange bane ikke forstår, hvorfor støtten til en del af teatrene bliver rubriceret som erhvervsstøtte, siger direktør for Københavns Teater, Steen Pade.

Et møde med kulturministeren har dog ifølge Pade, ikke ført mere med sig end en lyttende minister indtil videre.

Hvis budgetterne for egnsteatrene, de små storbyteatre og Københavns Teater fryses fast uden den normale prisregulering helt indtil år 2015, betyder det en besparelse på omkring 15 procent - eller samlet set knap 40 mio. kr. Det er samlet rundt regnet, hvad det koster at drive to egnsteatre og et af de større nedskæringsramte teatre i København, så virkningen bliver til at tage og føle på.

"Vi kender ikke omfanget af følgerne endnu, men det kan ikke undgås, at det bliver meget voldsomt. Teatrene bliver ramt på udgifterne hele vejen rundt", vurderer Steen Pade.

HVA' MED KONTRAKTEN?

På egnsteatret Mungo Park i Allerød er man lige nu i gang med en ansættelsesprocedure, hvor man ikke helt ved, om der er råd til at ansætte en eller to nye skuespillere. Derfor lyder overskriften i jobopslaget sådan her: "Vi søger 1-2 skuespillere M/K i alderen 24-38 år".

Direktør Martin Lyngbo ved simpelthen ikke, om han er købt eller solgt i forhold til finanslovsforliget og de nyligt varslede indefrosne budgetter.

I skrivebordsskuffen på teatret i Allerød ligger der en kontrakt på at drive teatret ind til 2013, hvor alle budgettallene er pristalsregulerede efter forskriften. Den er underskrevet af Allerød Kommune, Mungo Park og godkendt af Kunststyrelsen, der sorterer under Kulturministeriet.

Og teaterdirektøren forstår ikke helt, hvordan Kulturministeriet rent juridisk vil redde sig ud af den situation, for i Allerød er en aftale nu engang en aftale.

"For det første virker det en smule fornærmende, at Mungo Park får erhvervsstøtte, når for eksempel landsdelsscenerne får kulturstøtte. Vi laver da alle kultur, og siden hvornår er man

begyndt at lege smagsdommere i Finansministeriet", spørger Martin Lyngbo, og fortsætter:

"For det andet forstår jeg ikke regeringens logik i først at lave kontrakter med os og sidenhen skære i det lovede støttebeløb. Hvis alle de her kontrakter med de små storbyteatre og egnsteatrene skal laves om, skal der vel næsten udbetales lige så meget i overarbejde til embedsmændene i Kunststyrelsen, som man sparer i den anden ende."

Han kalder regeringens fremfærd i sagen for noget der ligner sjusk.

"Jeg håber, situationen bliver afklaret i det her ansøgningsforløb. Hvis livremmen skal spændes ind, så ansætter vi kun en, men hvis vi får det lovede budget, kan jeg ansætte to. Med færre penge i fremtiden bliver vi nødt til at vurdere, om vi vil spille færre forestillinger eller lave færre opførsler af de enkelte stykker. Nedskæringer har en konsekvens. Sådan er det bare."

PROLETARISERING

Michael Mandsdotter overtager chefstolen på Odense teater til næste sommer, men indtil da er han stadig chef for Jomfru Ane Teatret. Et af de små storbyteatre, der også rammes af de nye nedskæringer.

"At politikerne kører en grønthøster ind over teatrene igen falder fint i tråd med, hvad de plejer. Hvad effekt det får for Jomfru Ane Teatret er en smule svært at forudsige, for vi bor jo i et kulturaftaleområde", siger Mandsdotter, der håber, at besparelserne bliver taget af bordet senere.

HVOR 40 MIO. BLIVER AF

Forudsat at pris- og lønudviklingen bliver på 2,2 pct. i gennemsnit frem mod år 2015, vil der om seks år sammenlagt være knap 40 mio. kr. mindre til teatrene i forhold til i dag. Besparelserne set i forhold til budgettet i år fordeler sig således:

Teatrene under Københavns Teater,	15,20 mio. kr.
Egnsteatrene.....	12,16 mio. kr.
Små storbyteatre.....	2,39 mio. kr.
Billettikudsordningen	9,97 mio. kr.

"Det er da deprimerende, at regeringen lige så langsomt er ved at kvæle dansk teater. Man tænker alt for meget i fyrtårne og store teatre og glemmer fødekæden. Risikoen er at vi får proletariseret et område, der i forvejen har svære vilkår. Det er en katastrofe, hvis folk i teaterbranchen ikke kan bruge deres uddannelser, og det bliver jo konsekvensen af mindre arbejde," siger Michael Mansdotter.

Dansk Skuespillerforbunds formand, Katja Holm, ser også det nye regnestykke som ret enkelt.

"Som teaterdirektør vil du være tvunget til at tage en ud af to beslutninger eller kombinere dem begge. Enten må du vise færre forestillinger, eller også må du have færre medvirkende i hver enkelt forestilling. Uanset hvilken vej, du drejer det, så bliver skuespillerne ofre i den manøvre. En teaterproduktion koster jo det, den koster, og skuespillernes lønninger er jo overenskomstfastsat, så der kan kun spares i antal forestillinger eller hvor mange medvirkende, der er", siger Katja Holm. ■

DE BLIVER RAMT AF FASTFRYSNINGEN

KØBENHAVNS TEATER DER BESTÅR AF BETTY NANSEN TEATRET, FOLKETEATRET.DK, NØRREBRO TEATER, REPUBLIQUE OG ØSTRE GASVÆRK.

SMÅ STORBYTEATRE - I ALT 24 TEATRE I KØBENHAVN, ÅRHUS, ODENSE OG AALBORG.

EGNSTEATRE – I ALT 34 TEATRE OVER HELE LANDET I KOMMUNER, DER ER MINDRE END OVENNÆVNTE.

BILLETILSKUDSORDNINGEN TIL FORMIDLING AF TEATERBILLETTER.

VASKER HÆNDER PÅ CHRISTIANSBORG

HVORFOR STØTTEN TIL NOGLE TEATRE BETRAGTES SOM ERHVERVSSTØTTE OG IKKE TEATERSTØTTE ER EN GÅDE, DER DELVIST FORTABER SIG I CHRISTIANSBORGS LABYRINTER. KONSEKVENSEN ER LIGE NU, AT EN LANG STRIBE TEATRE BLIVER RAMT AF BESPARELSER VIA GRØNTHØSTERMETODEN, FORDI DE ER RUBRICERET SOM ERHVERVSSTØTTEORDNINGER.

Af Jacob Wendt Jensen

Ingen af de politikere eller embedsmænd, som Sceneliv har talt med, vil vedkende sig, at de har været med til at rubricere støtten til Københavns Teater, de små storbyteatre og egnsteatrene som erhvervsstøtte.

Mogens Jensen, der er kulturordfører for Socialdemokratiet, så for første gang støtten rubriceret som erhvervsstøtte sidste år og undrede sig meget over det. Embedsmændene i Kulturministeriet har ladet sive til de københavnske teaterchefer, at kategoriseringen blev foretaget allerede i 1999 i Mogens Lykketofts periode som finansminister.

"Jeg har ingen som helst erindring om at vi skulle have navngivet teaterstøtten som erhvervsstøtte. Tror helt enkelt ikke det er rigtigt", skriver Mogens Lykketoft i en mail til Sceneliv.

EU OG ERHVERVSSTØTTE

Noget kunne tyde på at Mogens Lykketofts erindring ikke er helt skudsikker. Rubriceringen af en god del af teaterstøtten som erhvervsstøtte er noget, der er listet ind af bagdøren i og med, at en stribe politikere og en god del teaterfolk først for alvor opdager det nu.

Et kig i arkiverne – i dette tilfælde Erhvervsredegørelser, der er en slags årsrapporter som Erhvervsministeriet udsender – viser, at en god del teater allerede i 1990'erne blev rubriceret som erhvervsstøtte.

Der er ikke spor af egnsteatrene i Erhvervsministeriets lister fra dengang, men til gengæld figurerer både driftstilskuddet til storbyteatre som erhvervsstøtte tilbage fra 1997 og Teaterabonnementsordningen tilbage fra 1995. Og det samme gælder for "Den storkøbenhavnske Teaterstøtteordning" – det vi i dag kalder Københavns Teater.

Men sket er sket, og Mogens Jensen mener, at kulturministeren må arbejde for at få teatrene pillet af listen med erhvervsstøtte.

"At kalde en kunststøtteordning for en erhvervsstøtteordning er en måde at liste en lusket besparelse ind ad bagvejen på. Og så er der jo lige den hage ved det hele, at EU har deres øjne fikseret på erhvervsstøtteordninger i det hele taget, så derfor risikerer vi et sagsanlæg fra EU mod vores ordninger. EU har tidligere været ved at kigge på vores biblioteksstøtteordning i det perspektiv.", siger Mogens Jensen.

'Spasser Hund Kanin' på Mungo Park Allerød med Jakob Oftebro, Signe Mannov, Rikke Bilde og Maria Rich. Foto: Mikkel Russel

FORHANDLINGER OM FINANSLOVEN

Nu da Venstre og Konservatives udspil er en fastfrysning af midlerne til de fleste danske teatre, sætter dele af teatrene deres lid til Dansk Folkeparti. Pia Kjærsgaard har i sensommeren udtalt, at hun gerne vil støtte den brede kultur i hele landet, som de ramte teatre jo netop er eksponenter for.

Karin Nødgaard, kulturordfører i Dansk Folkeparti, vil ikke røbe ret meget, før efterårets finanslovsforhandlinger går i gang.

"Vi er optaget af, at der er et bredt udvalg af kulturtilbud med en ligelig geografisk fordeling, og vi er opmærksomme på den problematik, du nævner. Vi kan bare ikke kommentere på de kommende finanslovsforhandlinger, for det gør man normalt ikke", siger hun. ■

KÆRE PUBLIKUM...

En stor del af teaterverdenen har skrevet under på et fælles brev til publikum. Brevet bliver delt ud til publikum eller ligger fremme på teatrene i forbindelse med premierer og forestillinger i den kommende tid. Formålet er at informere teatrenes publikum om konsekvenserne af nedskæringen og at få hjælp fra publikum til at sætte fokus på problemet.

Følgende har skrevet under på brevet: Foreningen af Små Teatre (egnsteatrene og de små storbyteatre), Betty Nansen Teatret, folketeatret.dk, Nørrebro Teater, Dansk Skuespillerforbund, Foreningen af Danske Sceneinstruktører, Danske Dramatikere, Teaterteknikerne i TL, Foreningen af Danske Dramaturger og Sammenslutningen af Danske Scenografer.

Endvidere tilkendegiver følgende teatre, som ikke er ramt, i brevet deres støtte til de ramte teatre: Det Kgl. Teater, Odense Teater, Aarhus Teater, Aalborg Teater og Den Jyske Opera.

Se brevet på DSF's Facebook-gruppe:
Publikum mod teaterbesparelser.

MINISER VIL Æ

Sceneliv fik lejlighed til skriftligt at konfrontere kulturminister Carina Christensen med en del af sagens brændende spørgsmål. Sådan lød svarene:

Hvordan er ministerens strategi for det samlede teaterbillede i Danmark?

Jeg nedsatte for knapt et år siden et teaterudvalg, der skal komme med en samlet vision for teaterområdet. Udvalget er på vej ind i den afsluttende fase af sit arbejde, og jeg glæder mig til at høre, hvilke forslag de kommer med. Der har gennem tiden være mange forsøg på reformer, som i sidste ende er kuldsejlet. Men jeg håber, at det denne gang lykkedes at lave en revision af teaterloven. Når udvalgets anbefalinger foreligger, så vil jeg - sammen med de politiske partier - tage stilling til, om anbefalingerne skal føres ud i livet.

Hvorfor betragtes støtten til de københavnske teatre, de små storbyteatre og egnteatrene politisk som erhvervsstøtteordninger og ikke kulturstøtte?

Beslutningen om at en række tilskudsordninger skulle kate-

DET SIGER DSF ME

TALER MED TO TUNGER

Den siddende regering har været ude med riven efter teatrene i flere omgange, og fastfrysningen af støtten til blandt andet de københavnske teatre, virker blot som en ny måde at komme teatrene til livs på. Vi har den diversitet i teater-

billedet, som vi skal have i øjeblikket, og den burde der ikke pilles ved. Der er et stort paradoks mellem, at politikerne hele tiden understreger, hvor meget de vil have kultur, og at København skal være så og så meget på linje med Paris, Berlin og andre store byer i den sammenhæng. Samtidig skærer de ned med den anden hånd. Hvis politikerne ikke vil have teater, så erkend det dog, så vi i det mindste kan få en ærlig debat. I de ti år, jeg har spillet meget teater i København, er lønnen blevet så dårlig, at man er nødt til at være involveret i to teaterstykker af gangen, og det kan ingen holde til i længden. ■

Lars Mikkelsen

SVÆRT AT UDFYLDE FORMATET

Som publikum forholder man sig jo til det enkelte teaterstykke og den enkelte forestilling. Når nogle teatre så får skåret i deres støtte, og andre ikke gør, er der tale om en skævvridning af teaterstøtten. Det er

simpelthen konkurrenceforvridende, det som regeringen lægger op til. Færre penge risikerer jo at gå ud over, om de enkelte teatre kan fylde deres format ud. Når der er omkring 40 mennesker med i en forestilling på Østre Gasværk med musik af The Beatles, er det jo fantastisk. Men næste gang er der måske ikke råd til så mange. Samtidig skal vi også tænke på, at egnteatrene i øjeblikket er nede på et gennemsnit på mellem to og tre skuespillere i hver forestilling, og hvor meget længere kan man komme ned? Jeg er bange for, at nervositeten omkring vilkårene for at skabe god kunst spreder sig endnu mere i branchen. ■

Charlotte Fich

NDRE PÅ ERHVERVSSTØTTE

goriseres som erhvervsstøtteordninger og ikke kulturstøtteordninger er en beslutning, der går helt tilbage til 1990'erne. Jeg mener ikke, at den nuværende model for, hvad der er erhvervsstøtteordninger, og hvad der er kulturstøtteordninger, er gennemskuelig. Jeg vil arbejde for at få den lavet om.

Fastfrysningen af midlerne fører, hvis priserne stiger 2,2 pct. om året frem til år 2015, til, at budgettet i 2009-tal vil være 15 pct. lavere i år 2015. Hvordan forestiller ministeren sig, at det vil smitte af på teaterudbuddet fra de ramte teatre?
Det giver kun mening at forholde sig til finansloven for 2010.

Ministeren har i de forløbne uger anmodet om, at teatrene kun ser et år frem og ikke maler fanden på væggen i forhold til år 2015. Jeg vil gerne høre, hvordan man forestiller sig at tingene kan ændre sig til det bedre, nu da finanslovsforslaget og budgetterne er bundet op på et skatteforlig, der løber ligeså langt ud i fremtiden?

Der foretages løbende prioriteringer på kulturområdet.

Professor Jørn Langsted fra Århus Universitet taler blandt andre for det fornuftige i at bruge penge på kultur og teater i krisetider, fordi det er noget forholdsvis billigt, som vi kan samles om. Hvordan lyder det argument i Ministerens ører?

Enig. Det er derfor regeringen bruger ca. seks milliarder kroner om året på kultur. ■

DSF har talt med samtlige partiers kulturordførere og med kulturministeren for at få besparelsen pillet af bordet. Desuden har både teatrene og DSF haft foretræde i Folketingets Kulturudvalg om sagen.

Da dette nummer af Sceneliv gik i trykken, var forhandlingerne om finansloven netop gået i gang.

EDLEMMERNE

OM TI ÅR ER DET SLUT

Det er svært at reagere på de nye planer uden at lyde som en mand med paranoia. Men når det er sagt, så føler mange i branchen, at teatret ofte står først, når der skal spares. Vi hænger altid i den tyndeste tråd. Jeg er helt med på,

at vi skal kæmpe for vores eksistensberettigelse, og at der skal leveres. I øjeblikket går det jo også godt i teatersalene, der er fyldte, og der bliver lavet rigtig meget teater på et virkelig højt plan. De sidste syv år har vi specielt mærket regeringens ånde i nakken, men der var også bud efter os i Poul Nyrups regeringstid. Med den nuværende regering føler man nærmest, at politikerne opfatter os sådan nogle lidt farlige anarkistiske størrelser, der skal elimineres. I hvert tilfælde kører der en ideologisk kamp mod teatret, og hvis det fortsætter i ti år mere, vil der kun være Det Kongelige Teater og Det ny Teater tilbage i København side om side med landsdelsscenerne. Egnsteatrene vil være væk, og der vil kun være nogle amatørscener tilbage ude omkring i landet. Men så er man da fri for os! ■

Henrik Prip

PRODUKTET BLIVER RINGERE

Jeg har aldrig hørt om nogen sammenhæng, hvor en nedskæring på budgettet på 15 procent fører noget bedre med sig. I de sidste otte år har der ikke været tilført midler til teatret, og jeg er nervøs

på de små teatres vegne, fordi folk løber hurtigt derude. Jeg hører om stadig flere på teatrene, der går ned med stress. Man skal tænke på, at folk i teatret jo aldrig kan få over deres hjerter at aflevere et dårligt produkt, så der løbes bare hurtigere og hurtigere. Men produktet er i stor risiko for at blive dårligere lige nu, og jeg siger med vilje "produktet", se det kan forstås af mennesker med merkantile briller. Det er også vigtigt, at teaterpublikummet forstår, at hvis de vil have kvalitetsteater om ti eller tyve år, så skal de reagere på politikerne nu. Jeg er lidt bange for, at folk bare tænker, at det er i orden, at alle sparer, når det går dårligt med økonomien. ■

Jens Jørn Spottag

EN KRONE I STØTTE GIVER TRE IGEN

DER ER MANGE ARGUMENTER FOR AT STØTTE TEATER - ELLER LIGEFREM ØGE STØTTEN. EN UNDERSØGELSE VISER, AT HVER ENESTE TEATERKRONE, DER STØTTES MED, MEDFØRER, AT DANSKERNE LÆGGER MERE END TRE KRONERS FORBRUG I ANDRE DELE AF SAMFUNDET.

Af Jacob Wendt Jensen

Fra Teater Grobs ' Texas'. Foto: Presserum

I mange år har det heddet sig, at en teaterkrone i støtte var givet godt ud. Det giver inspiration og godt humør at se teater, og danskere, der går i teatret, bruger en del ekstra penge til gavn for samfundsøkonomien. Et er imidlertid at tro den slags, og noget andet er at vide det.

Med al respekt for alle de mange kreative kræfter i teaterbranchen, så har der generelt ikke været den store lyst til at måle og veje. Det satte Lise Lyck, centerleder for Tourism and Culture Management på Copenhagen Business School, sig ud over og gik i gang med undersøgelsen "De københavnske teatres økonomiske effekt" i 2007.

STØTTE MED BONUS

Resultaterne var klokkelare. Det kan betale sig at støtte teaterverdenen. Også hvis man er den type politiker, der gerne vil sikre sig, at pengene kommer ind i samfundsøkonomien igen. For hver eneste teaterstøttekrone forbruges der 3 kroner og 30 øre ude i samfundet.

"Når vi går i teatret bruger vi penge på børnepasning, transport, restaurationsbesøg og meget andet. I vores undersøgelse sikrer vi os, at der er tale om rigtige tal, fordi vi har rensset beregningerne for de mennesker, der ville have lavet noget andet ude i samfundet end at se teater den pågældende aften. Vi har kun dem med, der ville være blevet hjemme i stedet for", siger Lise Lyck, og fortsætter:

"Og så skal vi lige huske, at der er en meget høj egenproduktion i de ting, vi bruger penge på, når vi går i teatret. Der er tale om et forbrug, hvor pengene bliver her i landet i modsætning til forbrug af varer, der er importeret fra udlandet."

Rapportens hovedkonklusioner er altså, at tilskud til teaterområdet ud over alle de åndelige goder rent samfundsøkonomisk kan betragtes som en god forretning. Den naturlige følge er, at en udvidelse eller indskrænkning af teateraktiviteten har markant økonomisk effekt på andre erhvervsområder. ■

Læs hele rapporten på www.skuespillerforbundet.dk under Faglig Service og Rapporter og Pjecer.

UNDERSØGELSE: PAS PÅ FØDEKÆDEN

I en endnu ikke offentliggjort rapport fra Copenhagen Business School med titlen "Nøgletal for Dansk Ophavsretsøkonomi" slås det yderligere fast, at penge givet ud til kultur sikrer en høj værditilvækst.

"Rapporten viser, at kulturen og relaterede brancher har en enorm værditilvækst, der er større end for eksempel i højteknologiske fag. Væksten frem over kan meget vel blive begrænset, hvis man skærer i den levende fremførsel af teater, fordi man er inde og pille ved nogle led i fødekæden", har den ene af rapportens ophavsmænd, lektor Mark Lorenzen, sagt til Dagbladet Børsen.

I rapporten fastslås det, at der i 2006 arbejdede 294.000 danskere i ophavsretsrelaterede erhverv som for eksempel musik, film, software, mode, legetøj og arkitektur og den samlede omsætning her var på 462 mia kr. Omsætningen i 2006 var en fordobling set i forhold til 1999.

MANGFOLDIG SCENEKUNST

MENS DANSEN ER UNDER FULD UDVIKLING I DANMARK, ER BEGREBERNE 'DANCE & DISABILITY' OG 'INTEGRATED DANCE' TERMINOLOGIER, DER IKKE EKSISTERER PÅ DANSK. JEG HAR NETOP MODTAGET ET LEGAT FRA SKUESPILLERFORBUNDET TIL AT TAGE TIL LONDON OG UDFORSKE DENNE DANSEFORM MED HENBLIK PÅ AT INTEGRERE DEN I MIT KOREOGRAFISKE ARBEJDE.

Af Ingrid Tranum-Jensen

Dansere: Christian From, Julie Cleves. Foto: Larry Dunstan.

Den helt almindelig tirsdag i London mødes Kimberly og Julie for at arbejde med et koreografisk eksperiment. De er begge elever på vej mod en professionel dansekarriere. Kimberly sidder i en manuelt styret kørestol og Julie i en elektrisk styret kørestol.

Vi kom forbi og så, hvad de arbejdede på og hjalp dem med noget kontaktimprovisation og løfteteknik – med at adaptere de bevægelser, vi viste dem på vores kroppe til deres kroppe. En opgave der rejser spørgsmålet: hvad er egentlig essensen af en bevægelse, og hvilke nye muligheder giver begrænsningerne?

En helt normal torsdag ved Oakwood i Nord-London går 150 mennesker med 'mixed abilities' ind til deres undervisning på Chicken Shed. Vi overværer en researchsession med en del af kompagnimedlemmerne. En danser med downs syndrom kaster sig ind over de andre dansere og bliver gruppens vægtmidtpunkt. En kvindelig danser tager initiativet og læner sig ud fra gruppen og får derved gruppens vægtpunkt til at skifte, og de rives ind i en ny fælles indfiltret figur.

I pausen ser vi nogle optagelser fra en produktion, hvor de arbejdede med at spænde danserne sammen center mod center og herfra løfte, svinge, hive og kaste hinanden. Et fantastisk univers inspireret af en danser med fysiske og psykiske funktionsbegrænsninger, der, dengang produktionen blev lavet,

insisterede på at flyve og derved ledte til idéen om at spænde danserne sammen to og to.

Og en tirsdag morgen ankommer vi syd for London til et stort kulturcenter, der ligner en mindre præsidentbolig. Indenfor er en masse dansere og danseundervisere ved at gøre klar til en workshop med Underground 7, et kompagni grundlagt af to ex-CandoCo dansere, Victoria Fox og Welly O'Brien.

Workshoppen starter med opvarmning, tilstedeværelses-træning og improvisationer over bevægelsestemaer, som en hvilken om helst anden kreativ moderne danseklasse ville begynde. Vicki sidder ned og instruerer, og det er først ca. 20 minutter inde i timen, da hun begynder at danse, at jeg opdager, hendes ben mangler fra knæet og ned.

Vi besøger CandoCo's ungdomskompani, Cando2, hvor dansere med 'mixed abilities' træner. De arbejder med duetter, og min opmærksomhed fanges af en ung pige, der arbejder med en ung mand med bl.a. autisme og hørenedsættelse. Hun leder ham rundt i deres fælles duet, og hjælper ham til at erindre deres koreografi. Han er meget musikalsk og forsvinder indimellem ind i sin egen indre koncert, men pigen får ham stædigt tilbage til duetten ved at fastholde deres fysiske kontakt – gennem en hånd, et ben og en skulder.

HVORFOR INTEGRERET DANS?

Kunst er dybest set fortolkninger af virkeligheden; abstrakte, visionære, æstetiske og provokative fortolkninger... Gennem kunsten fortolker vi virkeligheden med vores mange forskellige sprog som talerør. Nogle gange er fokus samfundsorienteret, nogle gange æstetiske studier osv. Men de består alle af vores opfattelser, kommentarer og gengivelser af virkeligheden.

En af kunstens, og derfor også dansen som kunstforms, vigtigste opgaver er, at vi forholder os til den verden, vi lever i, i al dens mangfoldighed. Så det er problematisk, eller skulle man sige kritisk for dens udvikling, at negligere tilstedeværelsen af mennesker, der på en eller anden måde afviger fra det, vi har defineret som normen. Fysiske handicaps er en del af den verden, vi lever i, og må derfor også være en del af den scenekunst, der forholder sig til tilværelsen og sine omgivelser.

Det er væsentligt at overveje, om vi ikke tilbageholder dansen og dansekunstnere fra en vigtig udvikling og udfordring i opfattelsen af dansen som scenekunstnerisk udtryk, hvis vi ikke vover os ud på det felt. At arbejde med integreret dans udfordrer nemlig vores opfattelse af, hvad dans er og fordrer, at vi genopdager dansens grænser og genopfinder dansens forståelse af sig selv.

I den integrerede dans stilles også udfordringen om at gendefinere vores opfattelse af bevægelsessprog. Hvordan springer man, hvis man ingen ben har? Hvad er essensen af en bevægelse?

Inspirationen og udfordringerne går begge veje, når

'fullyabled' dansere møder 'disabled' dansere. Udviklingen af det individuelle bevægelsessprog er en af topprioriteterne i den moderne danseverden, og vi må derfor have modet til at integrere udtryk, der udfordrer vores opfattelse af dans og vrister os fri af de vanebetonede regelsæt for dansens udtryk.

BJERGE SKAL BESTIGES, OG MURE SKAL VÆLTES

Med alle de billeder, jeg netop har beskrevet på en helt almindelig uge i London, står spørgsmålet tilbage; hvorfor er der ikke samme mangfoldighed i dansemiljøet i København?

Måske fordi, der ingen dansere er med funktionsbegrænsninger – fordi der ingen uddannelse er for dem. Derfor vil jeg med mit projekt, Codex, skabe scenekunstproduktioner inden for integreret dans, der rummer både uddannelsesmæssige aktiviteter, research/laboratoriearbejde og professionelle produktioner.

Jeg tror på, at der i dansemiljøet er stor velvilje og nysgerighed over for området. Men her er der jo også tale om mennesker, der er vant til at tænke kreativt, abstrakt og se nye udtryksmuligheder. Hvad med publikum? Hvad med de handicappede der gerne vil påbegynde en karriere som dansere – støtter samfundet mennesker med fysiske funktionsbegrænsninger, så de kan få tilliden til at se sig selv som potentielle dansere?

Mennesker med funktionsbegrænsninger integreres ikke i det sociale liv hverken under studie, på arbejdsplads eller i bybilledet. Hvorfor? Fordi, når de fra skolen af isoleres, opstår der en barriere, som følger dem resten af livet.

Vi har brug for, at denne barriere brydes for at muliggøre et imødekommende samfund for den integrerede scenekunst. Og barrieren brydes ved, at vi begynder at producere smuk, pionerende, gribende, udfordrende, nyskabende integreret scenekunst – og i denne sammenhæng dansekunst. ■

- Integreret dans er betegnelsen for dans, hvor de medvirkende tæller både dansere med fysiske og/eller psykiske funktionsbegrænsninger og dansere uden funktionsbegrænsninger.
- Codex består af Ingrid Trantum-Jensen, koreografer Christian From (DK/UK) og Laure Bachelot (FR/UK) samt visuel kunstner Anne Sofie Norn (DK) og elektronisk musiker Jamie MacCarthy (UK/IRL) i samarbejde med Scenekunstens Udviklingscenter i Odsherred.
- Codex indebærer både scenekunstproduktioner inden for den integrerede dans, research/laboratorie arbejde samt kursus- og uddannelsesaktiviteter. Læs mere på www.codex.dk (åbner sommeren 2009).
- England er et af de lande, der har arbejdet længe med udviklingen af integreret dans gennem etablerede kompagnier såsom CandoCo Dance Company, Chicken Shed Theatre Company, StopGAP og Underground 7 m.fl.
- I England fokuseres der ikke på begrænsningerne, men på mulighederne. Man opfatter ikke professionelle scenekunstprojekter som sociale aktiviteter, blot fordi en koreograf har valgt at caste dansere med 'mixed abilities'.
- I uddannelsessammenhænge er der fokus på at udvikle de kunstnerisk talentfulde og på at bruge de kreative evner til at fokusere på mulighederne og ikke forhindringerne.

PRÆSENTATIONS-FORESTILLINGER

FØR/EFTER af Roland Schimmelpfennig

Skuespillerskolen ved Århus Teaters præsentationsforestilling ved afgangsholdet 2010:
Peder Bille, Amalie Dollerup, Jesper Dupont, Mikkel Hansen, Anne Hauger, Ane Hovby, Lise Baastrup Nielsen, Margit Watt Boolsen, Frederik Ømann.
Isenesættelse: *Søren Iversen.*

Spiller i Århus - Stiklingen på Århus Teater, Teatergaden
Spilleperiode: 23.10.09 - 14.11.09 (Man. - Fre. kl. 17.00 og Lør. kl. 19.30)
Billet bestilling: 70 21 30 21
Spiller i København - Grøndal Centeret, Hvidkildevej 64, Kbh. NV
Spilleperiode: 19.11.09 - 22.11.09

Billetbestilling til forestillinger i København sker på mail:
skuespillerskolen@aarhustheater.dk eller på
tlf. 89 33 23 70 man.-fre. ml. kl. 10.00 og 12.00

PORNOGRAFI af Simon Stephens

Skuespillerskolen ved Odense Teaters præsentationsforestilling ved afgangsholdet 2010:
Mia Lerdam, Kaja Kamuk, Lila Nobel Mehabil, Maria Carmen Lindegård, Nicolai Jandorf Klok, Andreas Berg Nielsen, Kristoffer Fabricius, Martin Bo Lindsten.
Isenesættelse: *Peter Dupont Weiss*

Spiller i Odense - Værkstedsscenen på Odense Teater
Spilleperiode: 7.01.10 - 29.01.10.
Billetbestilling: Billeynet eller Odense Teater
Spiller i København - Teater Grob, Kbh.
Torsdag d.11.02.10 - Lørdag d.13.02.10
Gratis billetter på tlf.: 35 300 500

GØGEREDEN/ GÖKBOET efter roman Ken Kesey

Statens Teaterskoles præsentationsforestilling ved afgangsholdet 2010:
Casper Sloth, Gustav Brønnum Scavenius, Hadi Ha-Koush, Lise Lauenblad, Maja Juhlin, Marie Bach Hansen, Signe Kærup Hjort, Simon Krogh Stenspil med flere.
Isenesættelse: *Minna Johanneson*

Spiller på Statens Teaterskole,
Teatersalen, Per Knutzons vej 4, København.
Spilleperiode: 23.09.09 - 07.10.09
• Ons. d. 23/9. - Fre. d. 25/9. kl. 19.30
• Lør. d. 26/9. kl. 16.00
• Man. d. 28/9 - Fre. d. 2/10. kl. 19.30
• Søn. d. 4/10. kl. 16.00
• Man. d. 5/10. - ons. d. 7/10 kl. 19.30

Billetbestilling: 32 83 61 60 hverdage ml. kl. 10.00 - 12.00

KÆRLIG BIOGRAFI OM DIRCH PASSER – KOMIKEREN OG MENNESKET BAGVED

En sommeraften i 1967 spadserede skuespilleren Klaus Pagh mellem de larmende forlystelser på Bakken nord for København. Han var netop færdig med en aften på scenen i endnu en udsolgt forestilling i Cirkusrevyen og skulle egentlig bare gennem forlystelsesparken for at komme hjem. Men der blandt karruseller, rutsjebaner og tombolaer stødte han på et vennepar, der havde siddet på tilskuerpladserne til revyen samme aften. De fortalte begejstret om, hvor sjov en oplevelse de havde haft – og om hvor vidunderlig Dirch Passer havde været i sit comeback til den danske revy efter fem års pause. Men de sagde slet ikke noget om deres vens spil, selv om han stod lige over for dem. Så Pagh spurgte dem selvfølgelig, om de ikke kunne huske den sketch, hvor Dirch Passer spiller en udenlandsk tjener, en fremmedarbejder, der har fået arbejde i en dansk restaurant og skal betjene en kunde. Selvfølgelig kunne de det. Den var helt fantastisk. Dirch Passer spillede fremragende, syntes de. „De kunne da også godt huske, at der var en anden mand med i sketchen. Men de havde overhovedet ikke lagt mærke til, at det var mig,” griner Klaus Pagh i dag. „Det kan godt være, at vi andre stod der også. Men for publikum var der kun Dirch på scenen. Aften efter aften.”

Anekdoten ovenfor fortælles af Klaus Pagh til journalist Ole Sønnichsen, der har forfattet en særdeles velskrevet og kærlig biografi om Dirch Passer. En lang række af de skuespillere, der har arbejdet sammen med Dirch, har bidraget til bogen, bl.a. Ulf Pilgaard, Ghita Nørby og Lisbet Dahl.

På 250 sider får vi historien om kunstneren, folkeejet, hans mangfoldige og intense karriere og hans til tider besværlige privatliv. Han var med i mere end 100 film. Han var med i et lige så mange revyer. I perioder stod han på scenen op til fem gange om dagen. Han lavede biografreklamer, han indspillede plader, han optrådte på markeder og dyrskuer landet rundt. Det var ikke alt, der var lige godt. Men det bedste var genialt.

Bogen giver et nuanceret billede af den person, der gemte sig bag den glade komiker, af privatlivets usikkerhed og genertid, der ind i mellem udartede i det groteske. Som da han

bad en anden om at fortælle Judy Gringer, at han ikke ville bo sammen med hende længere.

Konfliktskyheden gjorde også, at han havde svært ved at sige nej til jobtilbud, og han havde da også igennem det meste af sit voksne liv arbejdsdage som gik fra tidlig morgen til sen aften. I perioder drak han for meget, men ifølge Sønnichsen blev hans alkoholmisbrug overdramatiseret af en omverden, der forventede både de store energiudladninger på scenen og et helt normalt og borgerligt liv, når han gik hjem.

Som Ghita Nørby, der spillede sammen med Dirch i 16 film, siger om ham:

„Når du har så stort et talent som Dirchs, og det hele tiden drejer sig om at være åben over for alting for at fordøje det og lave det om, så har du også selv en åbenhed og sårbarhed, der gør, at du står mere for skud. Det var det, der gav ham en poetisk åre, så han kunne røre vore hjerter, men det gjorde også livet besværligt for ham.” ■

VIND EN DIRCH-BIOGRAFI

Gyldendal har doneret tre eksemplarer af biografien til Sceneliv – til udlodning blandt DSF's medlemmer. Vil du deltage i lodtrækningen om en bog, så skynd dig at sende en mail til pmm@skuespillerforbundet.dk – inden den 14. oktober.

SKUESPILLEREN PÅ ARBEJDE

De 5 heldige vindere af bogen 'Skuespilleren på arbejde', som vi udloddede i sidste måned, er: Louise Lind Rasmussen, Birgitte Clauson-Kaas, Anders Valentinus Dam, Mikkel Arndt og Lene Axelsen.

GASVÆRKETS DIREKTØR LEDER-NOMINERET

For første gang er en person fra teatermiljøet nomineret til prisen Årets Leder, der hvert år uddeles af Ledernes Hovedorganisation. Det er Jon Stephensen, direktør på Gasværket, der skal dyste med tre andre ledere om titlen i år. Jon Stephensen er nomineret "for at have skabt overskud og fyldte sale på Gasværket i en tid, der ellers er svær for kulturlivet som sådan, og for at have modgået krisen med en 'kulturel vækstpakke'", som bedømmelsespanelet skriver i begrundelsen. Det består bl.a. af professor Henrik Holt Larsen fra Copenhagen Business School, finansminister Claus Hjort Frederiksen og formand Svend Askær, Ledernes Hovedorganisation.

De øvrige nominerede er Marianne Thyrring, departementschef i Miljøministeriet, Kim Kristensen, oberst og forsvarsattaché i Paris og Jens Moberg, administrerende direktør i Better Place Denmark. Sidste år gik prisen til daværende nationalbankdirektør Bodil Nyboe Andersen.

Vinder bliver fundet ved en åben afstemning på www.lederne.dk.

STATSENSEMBLE -PRÆCISERING

I sidste nummer af Sceneliv bragte vi en omtale af Corona la Balances udgivelse 'Historien om et statsensemble'. I den forbindelse skrev vi, at Statens Kunstråd ikke mente at kunne finde pengene til at forlænge ordningen med et statsensemble for børneteater.

Det har fået medlem af Scenekunstudvalget under Statens Kunstråd, skuespiller Hans Henrik Clemensen, til at uddybe sagen og præcisere, at baggrunden var, at rådets såkaldte frie midler af Kulturministeriet blev væsentligt nedskåret fra 40 til 15 millioner.

"Og da ordningen kostede i alt ca. 9 millioner om året, ville den udelukkende skulle finansieres af Scenekunstudvalget. Det ville betyde færre penge at dele ud af til (og måske lukning af) andre teatergrupper med de begrænsede midler der findes til børneteater. Nej, der var tale om en kulturminister (Brian Mikkelsen), der satte noget i gang som et prestigeprojekt og så ikke ville følge det op med penge ud over de første tre år," siger Hans Henrik Clemensen.

pmm

HUSK BIBLIOTEKSAFGIFTEN!
DET ER IGEN TID TIL AT TILMELDE SIG BIBLIOTEKSAFGIFT.
DU KAN SE HVORDAN OG HVORNÅR PÅ
WWW.SKUESPILLERFORBUNDET.DK

INFORMATIONSMØDE OM EFTERLØN

Dansk Skuespillerforbund og FTF-A gentager succesen med forårets efterlønsmøder. Denne gang holder vi mødet i både Århus og København. Hvis du var forhindret i at komme til mødet i februar eller har du lyst til at høre mere, så holder vi igen informationsmøde om efterløn:

KØBENHAVN: I Dansk Skuespillerforbunds lokaler, Skt. Knuds Vej 26 - Tirsdag den 27. oktober, kl. 9.30.

ÅRHUS: I FTF-A's lokaler i Vestergade 48 H, 8000 Århus C - Torsdag den 12. november, kl. 9.30.

Mødet vil give dig et samlet overblik over efterlønnen og dine muligheder for at bruge den som lønmodtager. Du er velkommen til at tage en ledsager med.

INVITATION TIL AFSKEDSRECEPTION

Efter mange lange overvejelser og overspringshandlinger, har jeg nu endelig besluttet at stoppe i Skuespillerforbundet og Filmex. Jeg vil gerne sige tak til medlemmer, kolleger, venner, rettighedshavere og samarbejdspartnere for mange dejlige oplevelser igennem 20 år i Teaterhuset.

Det vil derfor være mig en stor glæde, hvis du/l har mulighed for at komme til min afskedsreception i Teaterhuset, Sankt Knuds Vej 26 **torsdag, den 5. november 2009** mellem 14 og 18 og gøre det til en uforglemmelig festdag.

Mange kærlige hilsner
Sven Kromann

På mødet vil du få svar på spørgsmål som:

- Hvornår får jeg mit efterlønsbevis – og hvordan?
- Hvorfor skal jeg have et efterlønsbevis?
- Hvad er forskellen på at gå på efterløn som 60-årig og som 62-årig?
- Hvor meget må jeg arbejde på efterløn?
- Hvad betyder min pension for efterlønnen?
- Hvordan opnår jeg en skattefri præmie, og hvornår udbetales den?

Du får også mulighed for at stille spørgsmål på mødet.

Tilmelding skal ske til Nanna Møller i Dansk Skuespillerforbund pr. mail: nm@skuespillerforbundet eller på tlf.nr. 33 24 22 00.

JEG HAR BRUG FOR DIT KENDTE ANSIGT

Med venlig hilsen
Jacob Egevang
Forfatter &
kommunikationsrådgiver

Har du ligesom mig mistet en af dine kære som følge af fejlbehandling i vores alt for pressede sundhedssystem?

Jeg åbner snart en hjemmeside, hvor folk som mig, og måske som dig, kan skrive åbne breve til alle landets sundhedspolitikere; breve om de fatale fejl, der hver dag finder sted i systemet.

Hver gang et åbent brev udgives på hjemmesiden, får alle landets sundhedspolitikere automatisk besked via email.

Jeg har brug for din historie og dit kendte ansigt for at give denne non-profit hjemmeside god luft under vingerne fra start.

Ring eller skriv til mig på:
2236 1813 / jacob@egevang.net
Eller læs mere på **www.egevang.net**

BEVÆGER DEN HVIDE DANSKE SCENE SIG?

Agenda 009 inviterer alle til en samtale om mangfoldighed indenfor dansk scenekunst og stiller spørgsmålet: "Hvordan gør vi ideen om mangfoldighed til en levende del af dansk teater?"

D. 31. oktober 12.00-14.30 Lille Sal i Skuespilhuset

En **STATUSRUNDE** med: **Nastja Arcel**, Københavns Teater, **Ellen Nyman**, Scenekunststudvalget, **Katja Holm**, formand for DSF, **Johannes Mannow**, formand ligebehandlingsudvalget i DSF og **Emmet Feigenberg**, skuespilchef Det kgl. Teater.

Og en **VISIONSRUNDE** med: **Stefan Larsson**, teaterdirektør Århus Teater, **Hassan Preisler**, skuespiller og inklusions ambassadør, **Mikke Wranell**, svensk skuespiller, **Yildiz Akrogran**, politiker MF for Socialdemokraterne og **Katrina Schelin**, WIFT (Women in Film and Theatre).

Moderatorer: **Ditte Maria Bjerg**, **Mikke Wranell** og **Solveig Weinkouff**.

Tilmelding senest 25. oktober på agenda009@hotmail.com

LEJLIGHED I KBH. SØGES. CA. 3½ MÅNED, FORÅR 2010

Teater Hund søger en lejlighed til koreograf Nancy Spanier og dramacoach Paul Oertel fra USA/Frankrig. Minimum 3 værelser. Maximum husleje 10.000 kr. pr. måned, alt inklusive. Gerne på Frederiksberg. I perioden (ca.) 7. januar - 13. april 2010.

Henvendelse til Methe Bendix: 30 31 20 28,
methe@comxnet.dk

Træning i Michael Chekhov teknik
Ugentlig træning, weekendworkshops,
europæisk uddannelsesforløb
www.michaelchekhov.dk

Trænger du til at få pudset dine teknikker af?

Deltag i Move'n Acts teaterworkshops

- Chekhov-teknik, Physical Comedy og Fra Historie til Scene!

www.movenact.dk - 60 75 96 36

MOVE'N ACT

BERLINER LEJLIGHED

Udlejes: Lys 4. sals lejlighed på 50 m², lige midt i centrum af Kreuzberg 36. Indeholder: 2 vær, spisekøkken, karbad, vaskemaskine og Internet. Udlejes billigt i kortere eller længere perioder.

Henvendelse: Rasmus Munch / munch.rasmus@gmail.com

SANG UNDERVISNING ÅRHUS, KØBENHAVN OG ÅLBORG

JENS KROGSGAARD, TENOR

(Master i Elite Sang Pædagogik, 2008)

Der tages udgangspunkt i den enkelte, og fokuseres på at optimere din stemmes potentiale, derfor ingen gennemræssige begrænsninger.

Pris: 400,- / lektion

tlf. 29 61 14 40

mail@jenskrogsgaard.dk www.jenskrogsgaard.dk

SOMMERHUS NÆR SKAGEN UDLEJES

Totalrenoveret husmandssted på 124 m², ligger ud til åbne marker og 2 km fra vandet udlejes på ugebasis. Brændeovne / vaskemaskine og tørretumbler. Pris kr. 3.000,- pr. uge inkl. forbrug.

Henvendelse:
Torben Sekov. Tlf.: 40 11 60 46

LEJLIGHED I SPANIEN

Lejlighed til leje i Spanien (Almuñécar, 80 km øst for Malaga) i perioden 15. december 2009 til 15. april 2010. 2 værelser m. 4 sovepladser, køkken, bad, stor altan lige ud til Middelhavet. 1.000 kr. pr. uge (Påske dog 2.000 kr.) plus 3 Euro pr. dag for gas/lys.

Henvendelse:
Grethe Mogensen
32 53 92 16/20 16 98 97, eller
e-mail: grethemogensen@mail.dk

Så åbnes dørene til det nye storslåede teater

Glæd dig til forestillinger som:

Tre Søstre, Bartendere og
Musicalen Jernbyrd

Bestil dine
billetter nu!

BILLETTER:
4335 2771

ТРІ СЕСТРИ
TRE SØSTRE
АНТОН ЧЕХОВ
ДЕВЯТЬ ЛУЧШИХ ЛИЦ

Spilleperiode
4. - 20. februar 2010

SEBASTIAN'S MUSICAL

JERNBYRD

- sagaen om Danmarks sidste vikinger

Spilleperiode
31. okt - 11. dec 2010

BARTENDERE

Med: Martin Miehe-Renard
og Max Hansen

Spilleperiode
9. - 22. januar 2010

TAASTRUP
TEATER